

następnym lub następnych okresach sprawozdawczych. Rozbieżność czasowa uznania przychodu lub kosztu w danym okresie spowodowana jest najczęściej konsekwencją stosowania w prawie bilansowym zasady memoriału, a w podatkowym zasady kasowej.

Odmienne ukształtowane według prawa bilansowego i podatkowego kategorie przychodów i kosztów powodują, że wynik rachunkowy jest wyższy lub niższy od wyniku podatkowego. Dlatego w ramach różnic zarówno trwałych, jak i okresowych można dodatkowo wyodrębnić różnice dodatnie oraz różnice ujemne. Przy ustalaniu znaku różnic za punkt odniesienia przyjmuje się wynik rachunkowy i z nim porównuje się wynik podatkowy. [3, s. 205] Różnice dodatnie powstają gdy wynik rachunkowy jest wyższy od wyniku podatkowego. Natomiast różnice ujemne powstają wtedy, gdy wynik rachunkowy jest niższy od podatkowego.

3. Podsumowanie

Odmienne ujęcie przychodów i kosztów przez prawo bilansowe i prawo podatkowe znacznie komplikuje ustalenie podstawy opodatkowania dochodu osiąganego przez jednostki gospodarcze. Zobowiązuje firmy do prowadzenia rozbudowanej ewidencji w zakresie ponoszonych kosztów i osiągniętych przychodów. Niewłaściwa interpretacja przepisów skutkuje błędami w rozliczeniach podatkowych. Może także stwarzać warunki do nadużyć dla nieuczciwych przedsiębiorców. Większa zbieżność prawa bilansowego i podatkowego zmniejszyłaby przedstawione niedogodności i znacznie ułatwiłaby pracę księgowym.

Bibliografia

1. *Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, Dz. U. z 2019 r. poz. 351. 2. *Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych*, Dz. U. z 2019 r. poz. 865. 3. I. Olchowicz, *Rachunkowość podatkowa*, Diffin, Warszawa, 2011.

Kluziak E.,

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Wydział Ekonomiczny

CERTYFIKACJA ZAWODU KSIĘGOWEGO A DEREGULACJA

1. Wprowadzenie

Rachunkowość jest kluczowym źródłem informacji, niezbędnym do prawidłowego zarządzania jednostkami gospodarczymi. Według Kodeksu Etyki Zawodowych Księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) jako cel

profesji księgowego uznaje się pracę według najwyższych standardów zawodowych oraz wykonywanie jej na najwyższym poziomie. Do cech jakimi powinni charakteryzować się zawodowi księgowi zalicza się m.in. obiektywizm, uczciwość, poufność w przekazywaniu informacji, właściwa staranność oraz profesjonalizm.[1, s. 3-13]

2. Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych według regulacji prawnych

Do 2014 r. w Polsce, aby prowadzić usługowo księgi rachunkowe należało m.in. uzyskać certyfikat księgowy wydawany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Osoby fizyczne ubiegające się o certyfikat, były zobowiązane do spełnienia jednego z warunków, jakim była m.in. trzyletnia praktyka w księgowości oraz wykształcenie wyższe magisterskie uzyskane na kierunku o specjalności rachunkowość. Ponadto upoważnione do tej działalności były osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów lub na listę doradców podatkowych. [2, Art. 76b]

Powyższe wymogi zostały zniesione wraz z ogłoszeniem ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych z dnia 9 maja 2014 r. Obecnie, prowadzenie ksiąg rachunkowych jest działalnością gospodarczą, którą mogą wykonywać osoby mające pełną zdolność do czynności prawnych, nie były skazane za m.in. przestępstwa skarbowe, a jedynym wymogiem jest posiadanie ubezpieczenia OC. [2, Art. 76a]

3. Skutki deregulacji zawodu

Deregulacja procesu miała spowodować wzrost zainteresowania zawodem, przejście procesu certyfikacji przez instytucje rynkowe oraz spadek cen usług. Informacja ta spotkała się z licznymi obawami na temat przyszłości zawodu księgowego. Wśród głównych wad deregulacji wymieniano obniżenie jakości usług oferowanych przez biura rachunkowe oraz obniżenie poziomu wiedzy zdobywanej na uczelniach wyższych. Taka długotrwała sytuacja w przyszłości mogłaby skutkować brakiem specjalistów z zakresu rachunkowości, czego następstwem mogłyby być problemy z wiarygodnością oceny działalności jednostek gospodarczych. Wiedza zdobywana z tego zakresu na uczelniach wyższych może ulec obniżeniu, a zawód, którego wykonywanie nie wymaga potwierdzonej edukacji staje się czynnikiem, który demotywuje młode osoby do podjęcia studiów. Od 2014 r. zauważono wzrost dostępności oraz liczby podmiotów zajmujących się rachunkowością, co przekłada się na zwiększenie konkurencji na rynku pracy.

W marcu 2019 r. Ministerstwo Finansów ogłosiło raport z ogólnopolskiego badania ankietowego dotyczącego oceny efektów przeprowadzonej deregulacji. Analizując wyniki badania dla 43% ankietowanych najlepszym odzwierciedleniem kwalifikacji i poziomu wiedzy księgowego jest staż pracy oraz wieloletnia praktyka. Ponad połowa respondentów stwierdziła, że jakość świadczonych usług w ciągu 4

ostatnich lat obniżyła się. Wśród badanych, którzy korzystają z usług księgowych 58% zmieniło firmę świadczącą usługi księgowe, a większość jako przyczynę wskazało niezadowolenie z jakości usług [3]. Analizując wyniki badania należy stwierdzić, iż nie udało się osiągnąć wszystkich założeń deregulacji. Obniżenie jakości wykonywanych usług jest zjawiskiem niepokojącym, które wymaga podjęcia odpowiednich działań, poprzez wypracowanie systemu certyfikacji, który spełni oczekiwania rynku oraz będzie gwarancją bezpieczeństwa usług na wysokim poziomie.

W oparciu o wyniki badań Ministerstwo Finansów wraz z Ministerstwem Edukacji Narodowej pracuje nad cofnięciem deregulacji. Planowany jest nowy system certyfikacji zawodu księgowego oraz obowiązkowe kursy doszkalające, co przyczyniłoby się do aktualizacji stale zmieniającej się wiedzy księgowego. Uniknęłoby to licznych błędów w deklaracjach podatkowych klientów biur rachunkowych, jakie miały miejsce w ciągu ostatnich kilku lat.

4. Podsumowanie

Dzisiejsze środowisko naukowe oraz zawodowe staje przed pytaniem jak osiągnąć powyższe cele w polskich warunkach. Jednym z możliwych rozwiązań jest konieczność dostosowania do unijnych wymogów zawartych w Międzynarodowych Standardach Edukacyjnych, poprzez m.in. wymagane kwalifikacje potwierdzone stażem pracy lub egzaminem weryfikującym wiedzę oraz aktualizowanie wiedzy poprzez uczestnictwo w określonej ilości godzin szkoleniowych.[4]

Projekt zmian w regulacji zawodu księgowego jest w podstawowej fazie. Wszystko wskazuje na to, iż ponowna certyfikacja zawodu wprowadzi znaczące zmiany. Obowiązkowe szkolenia, które dostarczą wiedzy w obrębie aktualnych przepisów, podwyższą poziom prowadzonych usług w biurach rachunkowych.

Literatura

1. <https://www.pibr.org.pl/assets/file/553,KRBR-uchwala-4249-60-2011-Kodeks-IFAC.pdf>, [dostęp 28.09.2019].
2. Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, Dz. U. z 2019r. poz. 351.
3. Raport z ogólnopolskiego badania ankietowego dotyczącego oceny efektów przeprowadzonej w 2014 r. deregulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, Ministerstwo Finansów, Warszawa, marzec 2019 r., dostępny w: https://www.gov.pl/documents/1079560/1080340/20190408_raport_z_badiana_ankietowego.pdf/2a52c700-5882-ad6f-2331-ac233ddd0a63 [dostęp 29.09.2019].
4. Międzynarodowe Standardy Edukacyjne 1-8 (zaktualizowane), prof. Dr hab. A. Karmańska (red.), Warszawa 2016, dostępny w: [https://www.pibr.org.pl/static/items/publishing/Miedzynarodowe-Standardy-Edukacyjne-\(MSE\)-1-8-\(zaktualizowane\).pdf](https://www.pibr.org.pl/static/items/publishing/Miedzynarodowe-Standardy-Edukacyjne-(MSE)-1-8-(zaktualizowane).pdf), [dostęp 29.09.2019].